

Rok szkolny 2018/2019

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA DLA KLASY TRZECIEJ Z FIZYKI

TO JEST FIZYKA 3. TO JEST FIZYKA 4

Trzeci etap edukacyjny (klasy I – III gimnazjum)

Podręcznik: **To jest fizyka. Podręcznik do fizyki dla gimnazjum**

Marcin Braun, Weronika Śliwa

Wydawnictwo Nowa Era, Warszawa 2016

Numer w wykazie MEN: **73/3/2010/2015 (część 3) i 73/4/2011 (część 4)**

36 tygodni x 1 godz. = 36 godz.

Pierwszy semestr: 18 tyg. x 1 godz. = 18 godz.

Drugi semestr: 18 tyg. x 1 godz. = 18 godz.

NAUCZYCIEL REALIZUJĄCY:

MGR WITOSŁAW PAJĄK

Kłodzko, wrzesień 2018

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z FIZYKI W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH**

OPRACOWANO NA PODSTAWIE PROGRAMU „To jest fizyka. Program nauczania fizyki w gimnazjum”

OBOWIĄZUJĄCY ZESTAW PODRĘCZNIKÓW WYDANYCH PRZEZ WYDAWNICTWO NOWA ERA

- To jest fizyka. Podręcznik do gimnazjum. Część 3, *Marcin Braun, Weronika Śliwa, Warszawa 2016*
- To jest fizyka. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum. Część 3, *Marcin Braun, Weronika Śliwa, Warszawa 2016*
- Zbiór zadań z fizyki dla gimnazjum, *Marcin Braun, Grażyna Fracuz-Ornat, Jan Kulawik, Teresa Kulawik, Elżbieta Kuźniak, Maria Nowotny-Różańska, Warszawa 2016*
- To jest fizyka. Podręcznik do gimnazjum. Część 4, *Marcin Braun, Weronika Śliwa, Warszawa 2016*
- To jest fizyka. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum. Część 4, *Marcin Braun, Weronika Śliwa, Warszawa 2016*

1 GODZ. TYGODNIOWO   34 GODZ. W CIĄGU ROKU

POZIOMY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH:

K - konieczny	ocena dopuszczająca (2)	P - podstawowy	ocena dostateczna (3)
R - rozszerzający	ocena dobra (4)	D - dopełniający	ocena bardzo dobra (5)
W - wykraczający	ocena celująca (6)		

Wymagania na poszczególne oceny			
konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
1	2	3	4
ROZDZIAŁ I. ELEKTRYCZNOŚĆ I MAGNETYZM			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje sposób obliczania oporu elektrycznego • podaje jednostkę oporu • mierzy napięcie i natężenie • zapisuje wyniki pomiaru napięcia i natężenia w tabeli • odczytuje dane z wykresu zależności I(U) • podaje wartość napięcia skutecznego w domowej sieci elektrycznej • wymienia rodzaje energii, na jakie zamieniana jest energia elektryczna • wyjaśnia, że każdy magnes ma dwa bieguny • nazywa bieguny magnetyczne • wymienia przykłady zastosowania magnesów • opisuje budowę elektromagnesu • wymienia przykłady zastosowania elektromagnesów • wymienia przykłady zastosowania silników zasilanych prądem stałym • wymienia przykłady zastosowania prądnicy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje prawo Ohma • oblicza natężenie prądu lub napięcie, posługując się proporcjonalnością prostą • buduje obwód elektryczny • oblicza opór, wykorzystując wyniki pomiaru napięcia i natężenia • oblicza opór na podstawie wykresu zależności I(U) • wyjaśnia, dlaczego nie wolno dotykać przewodów elektrycznych pod napięciem • wyjaśnia, w jakim celu stosujemy bezpieczniki • zapisuje dane i szukane w rozwiązywanych zadaniach • opisuje oddziaływanie magnesów • wskazuje bieguny magnetyczne Ziemi • opisuje działanie elektromagnesu • wyjaśnia rolę rdzenia w elektromagnesie • opisuje budowę silnika elektrycznego • opisuje budowę transformatora • wymienia przykłady zastosowania transformatora 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostki oporu • stosuje prawo Ohma do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych • rysuje schemat obwodu • sporządza wykres zależności natężenia prądu od napięcia • porównuje obliczone wartości oporów • wyjaśnia, do czego służy uziemienie • opisuje zasady postępowania przy porażeniu elektrycznym • rozwiązuje zadania, w których konieczne jest połączenie wiedzy o przepływie prądu z nauką o ciepłe • opisuje zasadę działania kompasu • opisuje zachowanie igły magnetycznej znajdującej się w pobliżu przewodnika z prądem • opisuje wzajemne oddziaływanie magnesów z elektromagnesami • wyjaśnia działanie silnika elektrycznego prądu stałego • opisuje budowę prądnicy • wyjaśnia, w jakim celu stosujemy transformatory 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczynę oporu elektrycznego • planuje doświadczenie, którego celem jest wyznaczenie oporu elektrycznego • projektuje tabelę pomiarową • wyjaśnia, co to znaczy, że w domowej sieci elektrycznej mamy doprowadzone napięcie przemiennie • oblicza, czy dany bezpiecznik wyłączy prąd, wiedząc, jaka jest liczba i moc włączonych urządzeń elektrycznych • rozwiązuje zadania, w których konieczne jest połączenie wiedzy o przepływie prądu z prawami mechaniki • rozwiązuje zadania obliczeniowe, posługując się pojęciem sprawności urządzenia • wyjaśnia, dlaczego żelazo znajdujące się w pobliżu magnesu też staje się magnesem • wyjaśnia, dlaczego nie mogą istnieć pojedyncze bieguny magnetyczne • wyjaśnia przyczynę namagnesowania magnesów trwałych • opisuje doświadczenie, w którym energia elektryczna zamienia się w energię mechaniczną • opisuje doświadczenia, które pozwalają zaobserwować przepływ prądu w obwodzie niezasilanym ze źródła prądu • opisuje działanie prądnicy

1	2	3	4
ROZDZIAŁ II. DRGANIA I FALE			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie równowagi ciała w ruchu drgającym nazywa jednostki amplitudy, okresu i częstotliwości drgań podaje przykłady drgań mechanicznych mierzy czas wahnięć wahadła (np. dziesięciu), wykonując kilka pomiarów oblicza okres drgań wahadła, wykorzystując wynik pomiaru czasu podaje przykłady fal odczytuje z wykresu zależności $x(t)$ amplitudę i okres drgań odczytuje z wykresu zależności $y(x)$ amplitudę i długość fali podaje przykłady ciał, które są źródłem dźwięków wytwarza dźwięki o większej i mniejszej częstotliwości od danego dźwięku za pomocą dowolnego ciała drgającego lub instrumentu muzycznego wytwarza dźwięki głośniejszy i cichszy od danego dźwięku za pomocą dowolnego ciała drgającego lub instrumentu muzycznego wymienia przykłady praktycznego zastosowania ultradźwięków stwierdza, że fala elektromagnetyczna może rozchodzić się w próżni stwierdza, że w próżni wszystkie fale elektromagnetyczne rozchodzą się z jednakową prędkością podaje przykłady zjawiska rezonansu mechanicznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje amplitudę, okres i częstotliwość drgań oblicza średni czas ruchu wahadła na podstawie wykonanych pomiarów wyznacza okres i częstotliwość drgań ciężarka zawieszzonego na sprężynie odczytuje amplitudę i okres z wykresu $x(t)$ dla ciała drgającego wskazuje punkty toru, w których wahadło osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię potencjalną wskazuje punkty toru, w których wahadło osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię kinetyczną opisuje falę, posługując się pojęciami: amplituda, okres, częstotliwość, prędkość i długość fali stwierdza, że prędkość rozchodzenia się dźwięku zależy od rodzaju ośrodka porównuje prędkości dźwięków w różnych ośrodkach wymienia wielkości fizyczne, od których zależy wysokość dźwięku wymienia wielkości fizyczne, od których zależy głośność dźwięku wyjaśnia, że fale elektromagnetyczne różnią się częstotliwością (i długością) podaje przybliżoną prędkość fal elektromagnetycznych w próżni stwierdza, że każde ciało wysyła promieniowanie ciepłe opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko ugięcia fali na wodzie opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko interferencji fal na wodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje ruch wahadła matematycznego zapisuje wynik obliczenia średniego czasu wahadła jako przybliżony oblicza częstotliwość drgań wahadła opisuje ruch ciężarka zawieszzonego na sprężynie wyjaśnia, dlaczego nie mierzymy czasu jednego drgania, tylko 10, 20 lub 30 drgań opisuje, na których etapach ruchu wahadła energia potencjalna rośnie, a na których maleje opisuje, na których etapach ruchu wahadła energia kinetyczna rośnie, a na których maleje wskazuje punkty toru, w których ciężarek osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię kinetyczną stosuje do obliczeń zależność między długością fali, prędkością i okresem oblicza czas lub drogę przebywaną przez dźwięk w różnych ośrodkach porównuje dźwięki na podstawie wykresów zależności $x(t)$ posługuje się pojęciami: infradźwięki i ultradźwięki stosuje do obliczeń zależność między długością fali, prędkością i okresem wyjaśnia, dlaczego dźwięk nie może rozchodzić się w próżni opisuje doświadczenie ilustrujące ułożenie linii pola magnetycznego wokół magnesu stwierdza, że ładunek elektryczny wytwarza pole elektryczne wyjaśnia, że promieniowanie ciepłe jest falą elektromagnetyczną 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje siły działające na ciężarek zawieszony na sprężynie w kolejnych fazach jego ruchu analizuje przemiany energii w ruchu wahadła matematycznego, stosując zasadę zachowania energii analizuje przemiany energii w ruchu ciężarka zawieszzonego na sprężynie wskazuje punkty toru, w których ciężarek osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię potencjalną ciężkości wskazuje punkty toru, w których wahadło osiąga największą i najmniejszą (zerową) energię potencjalną sprężystości opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego punktu ośrodka do drugiego w przypadku fal na napiętej linie opisuje mechanizm przekazywania drgań z jednego punktu ośrodka do drugiego podczas rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu opisuje sposoby wytwarzania dźwięku w instrumentach muzycznych, głośnikach itp. rysuje wykresy fal dźwiękowych różniących się wysokością rysuje wykresy fal dźwiękowych różniących się amplitudą wyjaśnia, na czym polega echolokacja nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych (radiowe, mikrofałe, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe i promieniowanie rentgenowskie) podaje przykłady zastosowania różnych rodzajów fal elektromagnetycznych

1	2	3	4
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje doświadczenie ilustrujące zjawisko rezonansu mechanicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stwierdza, że ciała ciemne pochłaniają więcej promieniowania niż jasne • wyjaśnia zjawisko interferencji fal • wyjaśnia, że zjawisko dyfrakcji i interferencji dotyczy zarówno fal dźwiękowych, jak i elektromagnetycznych • wyjaśnia zjawisko rezonansu mechanicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pole magnetyczne jako właściwość przestrzeni, w której działają siły magnetyczne • określa zwrot linii pola magnetycznego • opisuje ustawienie igiełki magnetycznej w polu magnetycznym • opisuje pole elektryczne jako właściwość przestrzeni, w której działają siły elektryczne • wyjaśnia, że częstotliwość fali wysyłanej przez ciało zależy od jego temperatury • wyjaśnia, które ciała bardziej się nagrzewają - jasne czy ciemne • wyjaśnia zjawisko efektu cieplarnianego • wyjaśnia zjawisko dyfrakcji fali • porównuje sposoby rozchodzenia się fal mechanicznych i elektromagnetycznych, podając cechy wspólne i różnice • wyjaśnia rolę rezonansu w konstrukcji i działaniu instrumentów muzycznych

1	2	3	4
ROZDZIAŁ III. OPTYKA			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła światła wyjaśnia, co to jest promień światła wymienia rodzaje wiązek światła wyjaśnia, dlaczego widzimy wskazuje w swoim otoczeniu ciała przezroczyste i nieprzezroczyste wskazuje kąt padania i kąt załamania światła wskazuje w swoim otoczeniu sytuacje, w których można obserwować załamanie światła wskazuje oś optyczną soczewki rozdzieli po kształcie soczewkę skupiającą i rozpraszającą wskazuje praktyczne zastosowania soczewek posługuje się lupą rysuje symbol soczewki, oś optyczną, zaznacza ogniska wymienia cechy obrazu wytworzonego przez soczewkę oka opisuje budowę aparatu fotograficznego wymienia cechy obrazu otrzymywanego w aparacie fotograficznym posługuje się pojęciami: kąt padania i kąt odbicia światła rysuje dalszy bieg promieni świetlnych padających na zwierciadło, zaznacza kąt padania i kąt odbicia światła wymienia zastosowania zwierciadeł płaskich opisuje zwierciadło wklęsłe i wypukłe wymienia zastosowania zwierciadeł wklęsłych i wypukłych opisuje światło jako mieszaninę fal o różnych częstotliwościach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje doświadczenie, w którym można otrzymać cień i półcień opisuje budowę i zasadę działania kamery obskury opisuje różnice między ciałem przezroczystym a nieprzezroczystym wyjaśnia, na czym polega zjawisko załamania światła demonstruje zjawisko załamania światła posługuje się pojęciami: ognisko i ogniskowa soczewki oblicza zdolność skupiającą soczewek tworzy za pomocą soczewki skupiającej ostry obraz przedmiotu na ekranie, odpowiednio dobierając doświadczalnie położenie soczewki i przedmiotu nazywa cechy wytworzonego przez soczewkę obrazu w sytuacji, gdy odległość przedmiotu od soczewki jest większa od jej ogniskowej rysuje trzy promienie konstrukcyjne (wychodzące z przedmiotu ustawionego przed soczewką) nazywa cechy uzyskanego obrazu wymienia cechy obrazu tworzonego przez soczewkę rozpraszającą wyjaśnia, dlaczego jest możliwe ostre widzenie przedmiotów dalekich i bliskich wyjaśnia rolę źrenicy oka bada doświadczalnie zjawisko odbicia światła nazywa cechy obrazu powstałego w zwierciadle płaskim posługuje się pojęciami ognisko i ogniskowa zwierciadła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia graficznie tworzenie cienia i półcienia przy zastosowaniu jednego lub dwóch źródeł światła rozwiązuje zadania, wykorzystując własności trójkątów podobnych opisuje bieg promieni świetlnych przy przejściu z ośrodka rzadszego optycznie do ośrodka gęstszego optycznie i odwrotnie rysuje dalszy bieg promieni padających na soczewkę równoległe do jej osi optycznej porównuje zdolności skupiające soczewek na podstawie znajomości ich ogniskowych opisuje doświadczenie, w którym za pomocą soczewki skupiającej otrzymamy ostry obraz na ekranie wyjaśnia zasadę działania lupy rysuje konstrukcyjnie obraz tworzony przez lupę nazywa cechy obrazu wytworzonego przez lupę konstruuje obraz tworzony przez soczewkę rozpraszającą wyjaśnia pojęcia: dalekowzroczność i krótkowzroczność porównuje działanie oka i aparatu fotograficznego wyjaśnia działanie światła odbiaskowego rysuje obraz w zwierciadle płaskim rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez zwierciadła wklęsłe wymienia cechy obrazu wytworzonego przez zwierciadła wklęsłe opisuje budowę lunety 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym buduje kamerę obskurę i wyjaśnia, do czego służył ten wynalazek w przeszłości wyjaśnia, dlaczego niektóre ciała widzimy jako jaśniejsze, a inne jako ciemniejsze rysuje bieg promienia przechodzącego z jednego ośrodka przezroczystego do drugiego (jakościowo, bez obliczeń) wyjaśnia, na czym polega zjawisko fatamorgany opisuje bieg promieni przechodzących przez soczewkę skupiającą i rozpraszającą (biegnących równoległe do osi optycznej) rozdzieli soczewki skupiające i rozpraszające, znając ich zdolności skupiające wyjaśnia pojęcia: obraz rzeczywisty i obraz pozorny rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewkę w sytuacjach nietypowych, z zastosowaniem skali rozwiązuje zadania dotyczące tworzenia obrazu przez soczewkę rozpraszającą metodą graficzną z zastosowaniem skali opisuje na przykładach, w jaki sposób w oku zwierzęcia powstaje ostry obraz opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku opisuje zjawisko rozproszenia światła przy odbiciu od powierzchni chropowatej wyjaśnia powstawanie obrazu pozornego w zwierciadle płaskim (wykorzystując prawo odbicia)

1	2	3	4
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje skupianie promieni w zwierciadle wklęsłym • wymienia zastosowania lunety • wymienia zastosowania mikroskopu • opisuje światło lasera jako światło jednobarwne • wymienia zjawiska obserwowane w przyrodzie powstałe w wyniku rozszczepienia światła 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę mikroskopu • wyjaśnia, do czego służy teleskop • opisuje zjawisko rozszczepienia światła za pomocą pryzmatu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz wytworzony przez zwierciadło wypukłe • rysuje konstrukcyjnie obraz wytworzony przez zwierciadło wypukłe • opisuje powstawanie obrazu w lunecie • opisuje powstawanie obrazu w mikroskopie • porównuje obrazy uzyskane w lunecie i mikroskopie • opisuje teleskop • wyjaśnia barwy przedmiotów • wyjaśnia barwę ciał przezroczystych

1	2	3	4
ROZDZIAŁ IV. PRZED EGZAMINEM			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciem prędkości do opisu ruchu • wymienia przykłady ciał poruszających się ruchem jednostajnym • odczytuje prędkość i przebytą drogę z wykresów zależności $s(t)$ i $v(t)$ • wybiera właściwe narzędzia pomiaru • wymienia przykłady ciał poruszających się ruchem jednostajnie przyspieszonym • odczytuje prędkość i drogę z wykresów zależności $v(t)$ i $s(t)$ • podaje przykłady sił i rozpoznaje je w sytuacjach praktycznych • posługuje się pojęciem siły ciężkości • wymienia różne formy energii mechanicznej • posługuje się pojęciem pracy i mocy • wymienia praktyczne zastosowania maszyn prostych • zapisuje pomiary w tabeli • odczytuje z wykresu zależności $t(Q)$ temperaturę topnienia i wrzenia substancji lub ilość ciepła • posługuje się pojęciem gęstości • wybiera właściwe narzędzia pomiaru • formułuje prawo Pascala i podaje przykłady jego zastosowania • opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako ruch elektronów swobodnych • formułuje prawo Ohma • wskazuje właściwe narzędzia pomiaru • wymienia formy energii, na jakie zamieniana jest energia elektryczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przelicza wielokrotności i podwielokrotności jednostek • przelicza jednostki czasu • przelicza jednostki prędkości • posługuje się pojęciem niepewności pomiaru • posługuje się proporcjonalnością prostą do obliczenia drogi w ruchu jednostajnym • posługuje się pojęciem przyspieszenia do opisu ruchu prostoliniowego jednostajnie przyspieszonego • odróżnia prędkość średnią od prędkości chwilowej w ruchu niejednostajnym • rozróżnia dane i szukane • opisuje zachowanie ciał na podstawie I zasady dynamiki Newtona • opisuje zachowanie ciał na podstawie II zasady dynamiki Newtona • wykorzystuje pojęcie energii mechanicznej • wyjaśnia zasadę działania dźwigni dwustronnej, bloku nieruchomego, kołowrotu • stosuje prawo równowagi dźwigni • wybiera właściwe narzędzia pomiaru • wyjaśnia przepływ ciepła w zjawisku przewodnictwa cieplnego oraz rolę izolacji cieplnej • opisuje zjawiska topnienia, krzepnięcia, parowania, skraplania, sublimacji i resublimacji • opisuje doświadczenie mające na celu wyznaczenie gęstości nieznannej substancji • wyznacza gęstość cieczy i ciał stałych na podstawie wyników pomiaru • posługuje się pojęciem ciśnienia (w tym ciśnienia hydrostatycznego i atmosferycznego) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje wykres zależności $s(t)$ i $v(t)$ na podstawie opisu słownego lub danych z tabeli • zapisuje wynik pomiaru jako przybliżony • posługuje się proporcjonalnością prostą do obliczenia prędkości ciała • wskazuje wielkość maksymalną i minimalną na podstawie wykresu lub tabeli • stosuje do obliczeń związek między masą ciała, przyspieszeniem i siłą • opisuje wpływ oporów ruchu na poruszające się ciała • opisuje wpływ wykonanej pracy na zmianę energii • rozwiązuje zadania problemowe i rachunkowe związane z pracą, mocą i energią • wykonuje schematyczny rysunek obrazujący układ pomiarowy • wyjaśnia, dlaczego stosujemy maszyny proste • wyjaśnia związek między energią kinetyczną cząsteczek i temperaturą • posługuje się pojęciem ciepła właściwego, ciepła topnienia i ciepła parowania • opisuje doświadczenie mające na celu wyznaczenie ciepła właściwego wody za pomocą czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy • opisuje ruch cieczy i gazów w zjawisku konwekcji • stosuje do obliczeń związek między masą, gęstością i objętością ciał stałych i cieczy • opisuje sposób wyznaczenia wartości siły wyporu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planuje doświadczenie mające na celu wyznaczenie prędkości przemieszczania się ciała • wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku pomiaru • rozwiązuje zadania, wykorzystując poznane zależności • opisuje wzajemne oddziaływanie ciał, posługując się III zasadą dynamiki Newtona • posługuje się pojęciem energii mechanicznej jako sumy energii potencjalnej i energii kinetycznej • stosuje zasadę zachowania energii mechanicznej • szacuje rząd wielkości spodziewanego wyniku i ocenia na tej podstawie wartości obliczonych wielkości fizycznych • planuje doświadczenie mające na celu wyznaczenie masy ciała za pomocą dźwigni dwustronnej • wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyniku doświadczenia • analizuje jakościowo zmiany energii wewnętrznej spowodowane wykonaniem pracy i przepływem ciepła • rozwiązuje zadania rachunkowe, wykorzystując pojęcia: ciepło właściwe, ciepło topnienia, ciepło parowania • analizuje i porównuje wartości sił wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy lub gazie • wyjaśnia pływanie ciał na podstawie prawa Archimedesesa